

NAPJAINK

MÉG EGYSZER VISSZAIT Búcsúsorok Vasadi Pétertől

November 24. Koradélután olvasom a gyászjelentést. Szükszavúan közli a tényt, az nem derül ki, mikor érkezett a ház ura, este vagy éjfélkor, kasszóra vagy reggel, de hiszem, az Úr ígert mondtott Péterre.

A gyászír vétele utáni érzelmi megrendülést csendes emlékezés követi, alakjának, hangjának megidézése. Különös számomra, hogy még tíz éve sincs, hogy ismertük egymást. Pontosan emlékszem, hogy először az Új Forrás negyvenéves jubileumi irodalmi estjén találkoztunk, akkor én még nem voltam szerkesztője a lapnak, vendégként mentem el, elsősorban miatta. Az est után vettem a bátorságot, és odamentem hozzá. Beszélgettünk. Röviden. Arról, ami akkor fontos volt nekünk. Éppen csak annyit, hogy megismerjük egymást. Második találkozásunkkor már mintha évek óta barátok lettünk volna, úgy folyt a beszélgetés a rákospalotai ház szerzetesi egyszerűségű szobájában.

Pedig mennyire mások voltunk. Nem csak az életkorunk miatt, hogy ő a nagypám lehetett volna. Mikor először írtam az egyik esszékötetéről, még nem ismertem személyesen. Valami feloldhatatlannak tűnő idegenséget éreztem akkor, amelyet az okozott, hogy egy olyan ember írását olvastam, akinek a hite — szemben az én esendőségemmel — megingathatatlannak tűnik, sőt ez volt az origo, ahonnan minden irányba indultak gondolatfutamai, hogy aztán visszatérjenek a lét nullpontjához, Hozzá. Ezt ma is így látom, de kellett a személyes ismeretség is, a másik felé forduló figyelemnek, a szeretet hiteles formájának közvetlen megtapasztalása ahhoz, hogy az idegenség teljesen feloldódjon bennem. De feloldódott. Azóta gondolatai az én gondolataim is, melyek elkísérnek, s észrevétlenül felszívódnak a leírt sorokba is. Sokszor szó nélkül, de nyitott lélekkel hallgattam őt, vagy olvastam leveleit, melyek a szellemi frissességnek és függetlenségnek a tiszta megnyilatkozásai voltak. Egészen idén őszig, az utolsó telefonhívásáig.

Milyen rendkívüli életpálya az övé. Majdnem negyven éves volt, mire a közlekedési vállalatától eljutott abba a szellemi közegbe, ahová valójában tartozott. Az Új Ember és a Vigilia körébe. Egy hivatalos közleményben olvasom: „Szakrális költő, Pilinszky követője”. Az első megállapítást nem értem, a második pedig tévedés. Annak idején az Állami Egyházügyi Hivatal próbálta azzal az indokkal eltávolítani az Új Ember szerkesztőségéből, hogy „Nincs szükségünk még egy Pilinszkyre!” Annak, aki valaha is olvasott tőlük bármit is, nyilvánvaló a két írásművészet közötti különbség. Az ő költé-

szete persze szorosán kötődik Pilinszkyéhez, de nem követi őt, hanem egymás mellett sétálnak, közben folyamatosan beszélgetnek, s ez csak két autonóm személyiség között lehetséges. Ilyenek az ő párbeszédei egykori barátjával, ilyen Szent Ágostonnal, Assisi Szent Ferencsel, Nietzschével, Dosztojevskijjal, József Attilával, Simone Weillel, Edith Steinrel, Rónay Györggyel, Hamvas Bélával, Tarkovszkijjal, John Henry Newmannel, Thomas Mertonnal, Hans Urs von Balthasarral. S egyáltalán mindenki mással is.

Sokat gondolkodtam azon, hogy hol is van az ő helye a mai magyar irodalomban? Helyén van-e? Azt hiszem, őt ez sohasem foglalkoztatta, egész egyszerűen azért, mert más perspektívában gondolkodott. Egy biztos: voltak, akik számára fontos volt, s számára is fontosak voltak ezek az emberek. Költészetének megvannak azok a csúcsteljesítményei, melyek a legnagyobbak közé emelik őt. A *Mindenki aranyat sejt* című kötet 1993-ból biztos ide tartozik, s egy vers a nyolcvanas évekből, *Az öreg Renoir*. Rövid vers, muzáj teljes egészében idéznem:

*Mindenkit elfelejtettem,
de semmit sem felejték.
Tolókocsimban a görcsös ujjú
mindentudás gurul a tengerpartra.
Nem festek többé meztelen asszonyt,
lampionokat, hegyesorrú kutyákat.
Engem fest már a tenger.*

*Feléje rándul teknőc kezem.
Kitépem rókaszőr ecsetemet a
fogai közül. Ha én nem festek,
meghal a kék, fuldoklik a lila,
az aranyszivacs kiszárad. Haraggal
sújtom e tolvajt: mielőtt
moccanna, ráfestem retinámra.*

Érdekes, hogy a saját halál érzete — a költészetnek ez az örök témája — az ő verseiben sohasem jelent meg. A másik szenvedése, elmúlása, s ezen keresztül az emberi lét múlandóságának tapasztalata természetesen állandó témája volt neki is. Először és talán utoljára — most látható csak, mennyire átétel nélkül — a 2014-ben kiadott *Tétőzés* kötet *Hogy vagy édesanyám* című versének zárlatában jelenik meg: „Jól vagyok kisfiam. / Téged is idevárlak.”

Lassan elfogynak a szavaim. Az íróasztalom fiókja tele van a tőle kapott levelekkel, az egyetlen volt, akivel ezen a hagyományos módon levelezettünk. Most veszem észre, hogy egy lapra ráragadva az asztalon hever a post-itra írt utolsó üzenete: „Zolikám, örülök, köszönöm (több »ö« betűm most nincs). Szeretettel, barátsággal.” Az utolsó kor-

rektúrához írta még október elején. Keresgélek a könyvespolcon, a könyveit keresem. A *Világgör* dedikációja ez: „Ahogy lépdelek előre, megállíthatatlanul, úgy megyek visszafelé, a túlcsonduló örületbe, amely csecsemői, eredeti Szeretet. Vissza fogok integetni neked.” Egyszer össze kell majd ezeket is szednem. A dedikációit, a leveleit. Most már össze kellene szedni magamat.

Gyermeki szívvel arra gondolok, hogy miután Péter fogadta, az Atya, a Fiú és a Szentlélek befogadta örök áldottai közé őt, megkeresi a magyar

költőszenteket. Pilinszky hangosan jazzt hallgat, s fura bár, de most is sűrű füstfelhő veszi körül. Int neki: „Szervusz, János!” Rónay György szelíden mosolyog, és csendben megöleli őt. Babitscsal kezét fog, aki csak annyit mond: „Örülök, hogy végre személyesen is találkozunk.” Ő pedig mielőtt elindul megkeresni Attilát, visszanéz ránk, s még egyszer integet.

Ugye így van, Péter? Valahogy így?

SZÉNÁSI ZOLTÁN

„A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam.” (Pál II. levele Timóteushoz)

Vasadi Péter 2015-ben; Forrás: MTI/Czimbal Gyula

A Család, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a XV. Kerületi Önkormányzat, valamint az Írószövetség és a Magyar Művészeti Akadémia fájdalomtól megrendülten tudatja, hogy

Vasadi Péter

József Attila- és Kossuth-díjas költő, író, esszéista, a Nemzet Művésze 91 éves korában, mosollyal az arcán, álmában örök nyugalomra tért.

Búcsúztatására a római katolikus egyház szertartása szerint

2017. december 22-én, pénteken 14:00 órakor kerül sor

a Fiumei úti Nemzeti Sírkert 42-es parcellájában.
(Budapest, Fiumei út 16-18, 1086, Kerepesi temető)

Gyászmise és felravatalozás előtte a Szent Rita Kápolnában lesz 12:00 órától a Budapest, Kun utca 5. 1081 szám alatt.

Tisztelői 11.30-12.00 óra között róhatják le kegyeletüket a Szent Rita Kápolnában, illetve a temetésen.
Kérjük, ezt egy szál virággal tegyék. A temetésre autóval érkezők behajthatnak a temetőbe.

Drága emléke örökké szívünkben él!

Végül

*Szeretettel ajánlom a Vigiliának,
barátoknak, olvasóimnak*

meredek zuhanás

lefelé. Hagyd el

végre magad.

Igaz, megköszörül

a sebesség, karcsú

leszel, de a fény

benned, s a bőrödön

is fölszabadul.

Ezentúl úgy köröznek

s piruetteznek

körülötted, mint

csillámló jégtükrön

a balerinák.

Íme, győztél.[...]

Vasadi Péter